

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-1-68
Karar Sayısı : 14-35/682-299
Karar Tarihi : 24.09.2014

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Selen Yersu ŞAHİN, Başak ARSLAN, Hakan EREK

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Ankara Ticaret Odası 39. Meslek Komitesi Isı Sitemleri Satıcıları
Söğütözü Mah. 2180. Cad. No:5/A 06530 Çankaya/Ankara

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş.
Toros Sok. No:20 Sıhhiye/Ankara
- Yıldız Enerji ve Mühendislik Hizmetleri San. ve Tic. A.Ş.
(Ayla Enerji ve Mühendislik Hizmetleri San. ve Tic. A.Ş.)
Eti Mah. Hanımeli Sok. No:30/31-A Sıhhiye/Ankara
- Ehil Gaz Enerji Ltd. Şti.
Sancak Mah. Tiflis Cad. Sema Yazar Sok. No:3/9 Çankaya/Ankara

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Başkent Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.'nin, doğal gaz piyasasında altyapı, servis hatları ve iç tesisat yapım ve hizmet faaliyetlerini yürütmek üzere sertifikası bulunan firmalar arasında ayrımcılık yaptığı; Yıldız Enerji ve Mühendislik Hizmetleri San. ve Tic. A.Ş. ve Ehil Gaz Enerji Ltd. Şti. ile yapmış olduğu anlaşmalar çerçevesinde, söz konusu faaliyet alanında rekabetin kısıtlanmasına sebebiyet verdiği iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- Başkent Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.'nin (BAŞKENTGAZ) altyapı ve servis hattı hizmetleri işlerini Yıldız Enerji ve Mühendislik Hizmetleri San. ve Tic. A.Ş.'ye (YALDIZ ENERJİ) yönlendirdiği ve bu hizmetleri sağlamak üzere sertifikalandırılmış olan diğer firmaların piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırıldığı,

- BAŞKENTGAZ'ın, altyapı, servis hattı ve iç tesisatın denetimi işini Ehil Gaz Enerji Ltd. Şti.'ye (EHİL ENERJİ) yönlendirdiği; bu şirketin denetim yapmakla kalmayıp, yaptığı denetimler sonucunda tespit ettiği aksaklıkları bizzat giderdiği ve bu durumun, söz konusu hizmetleri sağlamak üzere yetkilendirilmiş diğer firmaların faaliyetlerini zorlaştırdığı

belirtilerek, konunun rekabet hukuku mevzuatı çerçevesinde incelenmesi talep edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 02.07.2014 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 22.07.2014 tarih ve 2014-1-68/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 07.08.2014 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

(4) Söz konusu karar uyarınca düzenlenen 15.09.2014 tarih ve 2014-1-68/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(5) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda,

- Dosya konusu iddialara yönelik olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı,

- İddiaların doğal gaz piyasası mevzuatı ile ilgisi dikkate alındığında önaraştırma raporu ile dosya mevcudu bilgi ve belgelerin değerlendirilmek üzere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)'na gönderilmesinin uygun olacağı

ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

- (6) Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde ilgili ürün pazarları, “ana şebeke üzerinden gaz yakıtların dağıtımı” ve “bina dışı diğer yapılara ait projelerin inşaatı”; coğrafi pazar ise, “Ankara ili mücavir alanı” olarak tespit edilmiştir.

I.2. Değerlendirme

- (7) Şikayete konusu çerçevesinde, BAŞKENTGAZ'ın, görevli olduğu dağıtım bölgesinde doğal gaz dağıtım faaliyeti bakımından tekel durumunda olduğu da dikkate alınarak, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında hakim durumun kötüye kullanıp kullanılmadığı incelenmiştir.

I.2.1. Ekonomik Bütünlük Değerlendirmesi

- (8) Bu kapsamda öncelikle, YALDIZ ENERJİ ve EHİL ENERJİ'nin BAŞKENTGAZ ile aynı ekonomik bütünlük altında olup olmadığı incelenmiştir.
- (9) Dosya mevcudu bilgilerden, YALDIZ ENERJİ'nin kuruluşundan itibaren BAŞKENTGAZ'ın faaliyetlerini yürütmek üzere varlık gösterdiği, hatta BAŞKENTGAZ'ın personel sorununun çözümlenmesini takiben bu şirketin varlığına son verileceği anlaşılmaktadır. Her ne kadar, YALDIZ ENERJİ'NİN tek hissedarı ve yöneticisi olarak görülen Kadir ÖZDEMİR'in ve unvan değişikliği sonrasında kurulan Ayla Enerji ve Mühendislik Hizmetleri San. ve Tic. A.Ş. (AYLA ENERJİ)'nin tek hissedarı ve yöneticisi olarak görülen Şengül AYLA'nın, BAŞKENTGAZ ve bu şirketin kontrolünü elinde bulunduran Torunlar Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. (TORUNLAR) ile bir bağı olduğu ortaya konulamamakta ise de, TORUNLAR yönetim kurulu başkanının, dosyada yer alan “*Bu şirket, arkadaşlarımızdan birinin üzerine kurulmuştur.*” ifadesi ve yerinde incelemede elde edilen bilgiler, YALDIZ ENERJİ ile BAŞKENTGAZ'ın çıkar birliği içerisinde olduğunu göstermektedir.
- (10) Bu noktada belirtmek gerekir ki, inceleme konusu YALDIZ ENERJİ'nin sicil kaydının 24.06.2014 tarihinde silinmesinin ardından, 27.06.2014 tarihinde hisselerinin tamamı TORUNLAR'a ait olan Yıldız Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş. (TORUNLAR YALDIZ ENERJİ) ticaret siciline tescili yapılarak kurulmuştur.
- (11) Öte yandan, EHİL ENERJİ ile BAŞKENTGAZ arasında herhangi bir yapısal bağ belirlenememiştir.
- (12) Dosya mevcudu bilgi ve belgeler çerçevesinde, kuruluşundan bu yana tüm faaliyetlerini TORUNLAR ve BAŞKENTGAZ ile koordineli şekilde yürüttüğü açık olan YALDIZ ENERJİ'nin BAŞKENTGAZ ile aynı ekonomik bütünlük içerisinde değerlendirilmesi gerektiği; EHİL ENERJİ'nin ise BAŞKENTGAZ ile aynı ekonomik bütünlük içinde bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

I.2.2. Hakim Durum Değerlendirmesi

- (13) Şikayet kapsamında, görevli olduğu Ankara ili mücavir alanında doğal gaz dağıtım faaliyeti bakımından tekel durumunda bulunan BAŞKENTGAZ'ın, sahip olduğu hakim durumu, diğer pazarlarda faaliyet gösteren rakip teşebbüsler arasında ayrımcılık yapmak ve/veya kendisine rakip teşebbüsleri piyasa dışına itmeye yönelik uygulamalar yoluyla kötüye kullanıp kullanmadığı değerlendirilmiştir.
- (14) Bu çerçevede öncelikle, BAŞKENTGAZ'ın, kendisiyle aynı ekonomik bütünlük içinde olduğu değerlendirilen YALDIZ ENERJİ'nin faaliyet gösterdiği “doğal gaz piyasası iç tesisat ve servis hatları faaliyetleri” ile “doğal gaz piyasası yapım ve hizmet faaliyetleri” alanlarında, bu şirket lehine ve diğer teşebbüsler aleyhine bir yönlendirmede bulunmak suretiyle, rakip teşebbüsleri pazar dışına itmeye dönük bir uygulamasının bulunup bulunmadığının tespiti gerekmektedir.
- (15) Doğal gaz piyasasında “iç tesisat ve servis hatları” ile “yapım ve hizmet” olmak üzere iki türlü sertifika bulunmaktadır. Bunlardan ilki, yetki belgesi sahibi özel veya resmi kurumlar ve dağıtım şirketi tarafından; ikincisi ise EPDK tarafından verilmektedir. Başvuru sahibi

14-35/682-299

ATO 39. Meslek Komitesi bünyesindeki şirketler, anılan sertifikalara sahip olmalarına rağmen, bu sertifikalar kapsamındaki işleri yapmalarının BAŞKENTGAZ tarafından fiilen engellediğini iddia etmektedir. Buna göre, BAŞKENTGAZ'ın, söz konusu hizmetleri satın alacak tüketicileri YALDIZ ENERJİ'ye yönlendirdiği; tüketicilerin, geçmişte çok sayıda şirket arasından piyasa koşullarında seçim yaparak bu hizmeti temin ederken, bugün münhasıran YALDIZ ENERJİ'den hizmet almak zorunda bırakıldığı; YALDIZ ENERJİ'nin de bu işleri piyasa fiyatlarının çok üzerinde fiyatlarla gerçekleştirdiği dile getirilmektedir.

- (16) Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin 25. maddesinde *“Dağıtım şirketi, dağıtım şebekesiyle ilgili inşaa işlerini, kendisinin yapmaması halinde, yapım ve hizmet sertifikasına sahip üçüncü kişilerle yapacağı sözleşmeler kapsamında gerçekleştirir.”*, 36. maddesinde ise *“Serbest tüketicilerin bağlantı hattı, bedeli kendilerine ait olmak üzere, dağıtım şirketinin uygun göreceği yerden şebekeye bağlanacak şekilde, serbest tüketicinin seçimine bağlı olarak dağıtım şirketine veya sertifika sahibi kişilere yaptırılır.”* hükümleri bulunmaktadır.
- (17) Söz konusu hükümler çerçevesinde; şikâyete konu olan ticarethaneler ve kamu kurumları için gerçekleştirilen (serbest tüketiciler) “iç tesisat ve servis hatları” ile “yapım ve hizmet” sertifikaları kapsamındaki faaliyetlerin ya BAŞKENTGAZ tarafından sözleşmeli olduğu firmalara ya da sertifika sahibi firmalara parça başına anlaşma yapmak suretiyle münferit olarak yaptırıldığı anlaşılmaktadır.
- (18) Söz konusu sertifika sahibi firmalara, BAŞKENTGAZ'ın internet sitesinde “Proje-İç Tesisat Yapım, Bakım-Onarım Yetkisine Sahip Olan Firmalar”, “Proje Yetkisine Sahip Olan Firmalar”, “Servis Hattı, Yapım, Bakım-Onarım Yetkisine Sahip Olan Firmalar” ve “Müşavirlik-Kontrol-Denetim Yetkisine Sahip Olan Firmalar” başlıkları altında yer verildiği görülmektedir. EPDK'nın internet sitesinde yer alan bilgilere göre, Ankara'da mevcut durumda geçerli yapım ve hizmet sertifikası bulunan firma sayısı 259'dur.
- (19) BAŞKENTGAZ'a ait internet sitesinde yer alan ticarethane aboneliğine ilişkin sayfada; konut dışı abonelerin bağlantı hatlarını BAŞKENTGAZ'a yaptırabilecekleri gibi, istekleri halinde, EPDK yapım ve hizmet sertifikası almış firmalara da yaptırabilecekleri ifade edilmektedir. Ayrıca, bağlantı hattının yapım ve hizmet sertifikası sahibi firmalara yaptırılması durumunda, BAŞKENTGAZ'ın yapacağı kontrol hizmetlerine karşılık ilk 100 metre için (.....) TL ve ilave her metre için (.....) TL bedel alacağı duyurulmuştur.
- (20) Öte yandan, BAŞKENTGAZ'da yapılan yerinde incelemede elde edilen bilgilerden; 2013 yılında henüz kurulmuş olan YALDIZ ENERJİ'nin, aynı yıl içinde BAŞKENTGAZ'ın sözleşmeler çerçevesinde yaptırmış olduğu toplam altyapı işlerinin toplam tutarı içerisindeki payının %(.....) olduğu görülmektedir. Yine, yapılan yerinde inceleme kapsamında elde edilen belgelerden, YALDIZ ENERJİ'nin 18.04.2014 tarihi itibarıyla cirosunun yaklaşık %(.....)'inin BAŞKENTGAZ ile olan anlaşması çerçevesinde yapmış olduğu servis hatları işlerinden kaynaklandığı görülmektedir.
- (21) Yapılan yerinde incelemede ayrıca, 2014 yılına ilişkin olarak BAŞKENTGAZ'ın çalıştığı altyapı müteahhit firmaları içerisinde İrmak Yapı İnş. Tur. Nak. Mad. İç ve Dış Tic. San. Ltd. Şti. (IRMAK YAPI), Bozkurt Mühendislik Bilg. Tel. Mak. Mühendislik oto. İnş. Asansör San. ve Tic. Ltd. Şti. (BOZKURT MÜHENDİSLİK), Alternatif Isı Sistemleri Nakliyat İthalat İhracat Mühendislik İnşaat Taahhüt Gıda Turizm Tic. San. Ltd. Şti. (ALTERNATİF MÜHENDİSLİK), YALDIZ ENERJİ ve AYL A ENERJİ'nin bulunduğu anlaşılmaktadır. Elde edilen belgelerde de BAŞKENTGAZ'ın IRMAK YAPI ile 06.06.2014 tarihli, BOZKURT MÜHENDİSLİK ile 09.06.2014 tarihli ve ALTERNATİF MÜHENDİSLİK ile 10.06.2014 tarihli “Ankara Doğal Gaz Dağıtım Projesi Yapım İşleri Sözleşmesi” akdettiği görülmektedir.
- (22) Dosya kapsamındaki bilgi ve belgeler çerçevesinde, BAŞKENTGAZ'ın gerek yapım ve hizmet faaliyetleri gerekse iç tesisat ve servis hatları işinde faaliyet gösteren teşebbüsler arasında ayrımcılık yaptığı ve işlerini kendisiyle aynı ekonomik bütünlük altında olduğu

14-35/682-299

değerlendirilen YALDIZ ENERJİ'ye yönlendirmek suretiyle, aynı pazarda faaliyet gösteren diğer teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştırdığı yönünde bir bulguya ulaşılmamıştır.

- (23) Diğer taraftan, BAŞKENTGAZ'ın denetim hizmeti almak üzere EHİL ENERJİ ile çalışmasına ilişkin iddia değerlendirildiğinde; incelemeye konu teşebbüsün sertifika sahibi şirketler arasında ayrımcılık yaptığı ve ilgili pazarlardan herhangi birinde faaliyet gösteren diğer teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştırdığı yönünde bir bulguya ulaşılmamıştır.
- (24) Ayrıca, BAŞKENTGAZ tarafından, EHİL ENERJİ hakkında yapılan şikayetlerin artması gerekçesiyle, EHİL ENERJİ ile çalışmaya devam edilmeyeceği belirtilmiş olup, anılan teşebbüsün denetim hizmetlerini yürütmek üzere Karar Destek Eğitim Hizmetleri Danışmanlık Mühendislik Ltd. Şti. (KARAR DESTEK) ve TMMOB Makine Mühendisleri Odası Ankara Şubesi (MMO) ile anlaşma aşamasında bulunduğu belirlenmiştir.

J. SONUÇ

- (25) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.